

LIBER AMICORUM

28 December 2001 was het precies vijftig jaar geleden dat Rector Jos. Cremers overleed. In deze eerste zin van deze column valt het direct op. Dat merkwaardige puntje achter Jos. Het was niet eerder zo opgefallen omdat het zo vanzelfsprekend was. De stichter en eerste voorzitter van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg en de oprichter en eerste conservator (directeur zouden we nu zeggen) van het Natuurhistorisch Museum Maastricht wordt altijd aangeduid met dat puntje in zijn naam: het was Rector P. Jos. Cremers (waarbij die P van Pius doorgaans niet werd vermeld), Rector Cremers of, nog korter, gewoon "de Rector". In het eerste artikel op de bladzijde hiernaast kunt u de bevestiging van bovenstaande nog eens zien. De huidige voorzitter van het Genootschap, Frans Coolen, gebruikt ook alsof het allemaal vanzelfsprekend is de aanduidingen die hier zojuist zijn vermeld.

We stonden er pas bij stil toen we met zo'n veertig belangstellenden op 28 december een bezoek brachten aan het graf van Rector Jos. Cremers. Het lag er prachtig bij na de recente restauratie. Een robuuste zwerfkei mar-

keert de laatste rustplaats van een man die eigenlijk nooit rustte. De zwerfkei kwam uit de groeve in de Sint Pietersberg en werd destijds door de directie van de ENCI als laatste eer aan de Rector ter beschikking gesteld. In de steen staat een inscriptie in het Latijn: "Si Hi Tacuerint Lapides Clamabunt" wat zoveel betekent als "Als zij zwijgen zullen de stenen spreken". Bij de restauratie is het grafmonument naar een ontwerp van Amintha Guarracino verfraaid met bronzen ornamenten in de vorm van planten. Aan de voorzijde ligt een bronzen banderol waarop de bijzondere verdiensten van de Rector staan vermeld: "Stichter van het Natuurhistorisch Genootschap* Oprichter van het Natuurhistorisch Museum"

Tijdens de herdenkingsbijeenkomst werden enkele persoonlijke herinneringen geciteerd uit het Liber Amicorum, dat in 1943 bij gelegenheid van zijn 70^e verjaardag werd aangeboden. In dit Vriendenboek staan ruim 150 geschreven of getekende bijdragen, gerubriceerd in vijf hoofdstukken. Elk hoofdstuk wordt ingeleid met een getekende titelpagina van de hand van H. Ramaekers.

In het boek staan bijdragen van beroemde stadsgenoten, zoals de toenmalige Limburgse gouverneur W. van Sonsbeek en de Maastrichtse burgemeester baron W. Michiels van Kessenich. Zij hadden overigens beiden in 1941 hun functie neergelegd, omdat ze niet aan de voorschriften van de "nieuwe orde" wilden meewerken. Ook beroemde onderzoekers en publicisten hebben een bijdrage aan het vriendenboek geboden. De bekendste

onder hen zijn ongetwijfeld Jac. P. Thijsse; prof. dr. J. van der Vlerk, prof. dr. J. Umbgrove, dr. H.J. Beckers, dr. G.H. Waage, dr. E.M. Kruijtzter, dr. A. de Wever, dr. J.E. Schulte, en ir. D.C. van Schaik. Zelfs de ondergedoken directeur van de Leidse Hortus, prof. dr. L. Baas Becking, stuurde voor het boek een tekening van het Academiegebouw, met het onderschrift: "de afgezette directeur"!

Jac. P. Thijsse schrijft op 4 juni 1943: "Waarde zeer vereerde Rector Cremers. Ontvang op dezen dag mijn allerhartelijkste gelukwensen en de betuiging van mijn bewondering voor uw zoo wel besteed leven. Vele, vele jaren geleden, kwam onze wederzijdsche vriend, onze nog altijd diep betreunde Heimans van een van zijn Limburgsche expedities thuis en zei mij: 'Nu heb ik een Limburger ontmoet, die in kennis en liefde aangemeten is aan ons heerlijk land van Maas en Geul en Geleen. Van hem zullen we nog eens wat beleven; hij is een Roomsche geestelijke'. Wel, gij hebt die verwachtingen niet beschaamd, zelfs rijkelijk overtroffen, zooals gij voor Limburg hebt ge-

leden en gestreden en een grootsch gedenkteken hebt gesticht met Museum, Limburgsch Genootschap en maandblad. Nog altijd blijkt, ook dank zij uw werk de betekenis van Limburg al duidelijker en duidelijker en nog steeds zal er gestreden moeten worden. Doch dank zij U zijn de strijders sterker en talrijker dan ooit te voren. Met herhaalde gelukwensen en de verzekering van mijn hoogachtung en vriendschap, Jac. P. Thijsse".

Nu we 50 jaar na zijn dood geconfronteerd werden met dit Li-

ber Amicorum, voelden we dat het Vriendenboek nog lang niet af is. Iedere aflevering van het Maandblad voegt er weer bladzijden aan toe.

Na afloop van het bezoek aan het kerkhof werden de gasten geconfronteerd met een heel ander Liber Amicorum. Het Bestuur van het Genootschap en de Directeur van het Museum tekenden een intentieverklaring om de negentigjarige samenwerking tussen Genootschap en Museum ook voor de toekomst vast te leggen. In dit Vriendenboek (van slechts 2 bladzijden) wordt in zekere zin de gezamenlijke zorg voor het erfgoed van Rector Jos. Cremers voor de toekomst vastgelegd: Genootschap en Museum zijn, hoewel bestuurlijk en sinds een half jaar ook voor wat betreft de huisvesting geheel zelfstandig, als vrienden op elkaar aangewezen.

Douwe Th. de Graaf
Servé Minis

Voorzitter Frans Coolen en Directeur Douwe Th. de Graaf tekenen het "Liber Amicorum" waarin de samenwerking tussen het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg en het Natuurhistorisch Museum Maastricht is vastgelegd.